

PLAN DZIAŁANIA DLA MEDIACJI 2015/2016

Mając na względzie względy polityczne i znaczenie mediacji dla notariatu, eksperci mediacyjni CNUE pod przewodnictwem pana Behets - Wydemans, przedstawiają niniejszy plan działania Walnemu Zgromadzeniu CNUE.

Notariusze, poprzez swoją rolę społeczną funkcjonariusza publicznego w stosunkach pomiędzy osobami fizycznymi – rolę zaufanej trzeciej strony - odgrywają ważną rolę w mediacji w wielu państwach członkowskich, przede wszystkim w "tradycyjnych" obszarach kompetencji notariusza, a mianowicie w sprawach z zakresu prawa rodzinnego, prawa spadkowego, prawa nieruchomości i prawa spółek.

Przedstawiony plan działania jest wynikiem dyskusji prowadzonej pomiędzy ekspertami z zakresu mediacji, która miała miejsce 28 kwietnia 2015 roku w Brukseli oraz w dniach 10-11 września 2015 roku w Budapeszcie.

W trakcie tych spotkań zaobserwowano, że największą trudnością w mediacji jest nieznamość procedury mediacyjnej zarówno wśród społeczeństwa, jak i wśród profesjonalistów prawników, którzy nie okazują zbyt wielkiego zainteresowania w zastosowaniu tej metody alternatywnego rozwiązywania sporów.

Eksperci wskazali kilka sposobów rozwiązania tych trudności i promowania mediacji w notariacie:

- ✓ **Stworzenie sieci notariuszy - mediatorów** – umieszczonych na liście europejskich notariuszy-mediatorów i zachęcanie ich do współpracy w zakresie transgranicznych procedur mediacyjnych.
- ✓ **Promocja mediacji:**
 - w notariacie – ważne jest zwrócenie uwagi na to, że praca notariusza zapobiega powstawaniu konfliktów, a w związku z tym, notariat może odegrać rolę w rozwiązywaniu konfliktów w drodze mediacji.
 - należy propagować mediacje wśród klientów, istotne jest też opracowanie kampanii informacyjnej oraz zachęcanie do wprowadzenia standardowych klauzul dokumentów notarialnych przewidujące, za zgodą stron, mediacji w przypadku sporu.
- ✓ **Poprawa jakości szkolenia** - należy dać priorytet wspieraniu prawodawstwu europejskiemu, które powinno zagwarantować odpowiedni poziom szkoleń w całej Europie. Co więcej, wprawdzie należy dać pierwszeństwo prawu krajowemu odnośnie wymagań co do szkoleń podstawowych, z poszanowaniem systemów akredytacji na tym poziomie, w przypadku szkoleń uzupełniających, częściowe otwarcie w ramach transgranicznej wydaje się właściwe. To pomogłoby rozwinąć wspólną europejską kulturę (notarialną) mediacji i rozwój sieci notarialnej mediatorów (patrz wyżej).

Niniejszy plan działania oparty jest na czterech głównych obszarach tematycznych/ misji notariatu, które znajdują odzwierciedlenie w ustaleniach poczynionych przez ekspertów (notariuszy-mediatorów), które można określić w następujący sposób:

- I. Notariusz jako uczestnik w procesie mediacji.
- II. Notariusz jako źródło informacji.
- III. Notariusz jako ktoś, kto dokumentuje przebieg mediacji.
- IV. Notariusz jako osoba pomagająca rozwiązać spór.

W obrębie powyższych obszarów przewidziano przeprowadzenie kilku projektów w 2016 roku.

I. Notariusz jako uczestnik w procesie mediacji/ Notariusz jako ktoś, kto dokumentuje przebieg mediacji.

Biorąc pod uwagę aspekt polityczny, należy promować rolę notariatu przed instytucjami UE, w szczególności przed Komisją Europejską. Komisja Europejska rozpoczęła proces rewizji dyrektywy 2008/52 / WE z dnia 21 maja 2008 w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych.

Jako pierwszy krok, uznano za stosowne, aby CNUE / Notariat Europejski wziął udział w konsultacjach publicznych w sprawie zmiany dyrektywy, które trwają do dnia 11 grudnia 2015 r. Główne punkty tej konsultacji dotyczą poprawy dyrektywy i jej stosowania oraz stworzenie kultury mediacji.

Kolejnym krokiem będzie poszukiwanie możliwości dialogu ekspertów mediacji z Komisją Europejską. Na koniec proponują spotkanie ekspertów mediatorów w Brukseli w lutym/na początku marca 2016. No to spotkanie zostanie zaproszony przedstawiciel Komisji Europejskiej, która w tym czasie będzie w trakcie tworzenia raportu na temat wprowadzenia dyrektywy i zaproponowania rozwiązań legislacyjnych. W obecności ekspertów (mediatorów-notariuszy) z różnych krajów i dyskutując z nimi na ten temat, chcemy promować ideę notariusza jako uprzywilejowanego uczestnika mediacji. Wprawdzie istnieje wielkie zróżnicowanie w szkoleniu mediatorów (psychologowie, itp.), należy jednak zauważyć, że notariusze jako mediatorzy wnoszą pewną wartość dodaną ze względu na ich wiedzę prawną i status funkcjonariuszy publicznych. Z tego powodu mogą oni np. zagwarantować, że ugoda zawarta wskutek mediacji będzie skuteczna i wykonalna, bez potrzeby angażowania sądu.

Po tym spotkaniu mogą być przewidziane nieformalne spotkania z właściwymi służbami oraz formalne spotkanie zarządu CNUE. Należy spodziewać się propozycji legislacyjnych Komisji latem 2016. Eksperti mediatorzy są do dyspozycji włoskiej prezesury CNUE, aby zapewnić pełne wsparcie w lobbingu podczas prac instytucji.

W swoich kontaktach z Komisją Europejską i kontekście prac lobbingowych, CNUE powinny dążyć do zwiększenia udziału w mediacji, szczególnie bronić idei wprowadzania standardowych klauzul mediacyjnych.

Harmonogram:

- 11 grudnia 2015: ostateczny termin na udzielenie odpowiedzi w konsultacjach społecznych w sprawie rewizji dyrektywy z 2008 r.
- Luty/początek marca 2016: spotkanie mediatorów ekspertów w Brukseli; wymiana poglądów z Sędzią z Komisji Europejskiej.

II. Notariusz jako źródło informacji.

Opierając się na swoich doświadczeniach, notariusze-mediatorzy pragną przeanalizować możliwość zorganizowania powszechnych szkoleń uzupełniających na poziomie europejskim, być może przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Pomysłem może być zorganizowanie wspólnych szkoleń na temat mediacji na seminarium zorganizowanym na określony temat, na przykład dziedziczenia. Zwrócenie się do KE o finansowanie takiego projektu wymaga gruntownych przemyśleń na ten temat.

Rok 2016 będzie również rokiem stworzenia europejskiej listy notariuszy mediatorów. Ten projekt jest współfinansowany w ramach ENN 2015-2017. Lista może być zbudowana w oparciu o wykaz danych kontaktowych notariuszy mediatorów opracowany po forum w Budapeszcie. Eksperti mediacji mogą służyć członkom ENN informacjami na temat konkretnych praktycznych potrzeb notariuszy mediatorów, tak aby stworzyć katalog, który jest przydatny do zawodu i który będzie promować mediację.

Na spotkaniach w kwietniu i wrześniu eksperci mediacji zaproponowali także zbudowanie platformy wymiany informacji na temat krajowych rozwiązań w zakresie mediacji. Informacje te mogą być na bieżąco uzupełniane i przybrać formę arkuszy informacyjnych podobnych do tych przygotowanych przez CNUE w sprawach dotyczących prawa spadkowego i nieruchomości.

Harmonogram:

- ogłoszenie o zaproszeniu do składania wniosków o dotacje na działania w dziedzinie prawa cywilnego, prawdopodobnie w listopadzie 2015 r.
- cały 2016: prace nad europejskim katalogiem mediatorów i projektem arkuszy informacyjnych.

III. Notariusz jako osoba pomagająca rozwiązać spór w sprawach cywilnych, przed, w trakcie i po.

Europejski notariat powinien promować swoją rolę jako sędziego braku sporu w sprawach cywilnych, np. poprzez wskazywanie tej roli notariuszom (uzyskania poparcia dla mediacji) oraz instytucją europejskim.

Eksperti mediatorzy zalecają wdrożenie strategii komunikacji na temat mediacji w 2016 (zarówno w aspekcie wewnętrznym i zewnętrznym).

Z tego powodu, można by zorganizować lunch-debatę mogłaby być zorganizowana na przykład w maju 2016 roku na temat mediacji (przed publikacją wniosku legislacyjnego) lub w październiku 2016 roku (po publikacji inicjatywy ustawodawczej oraz, jeżeli będzie to możliwe prezentację arkuszy CNUE w sprawie mediacji).

Byłoby również celowe, aby poświęcić jeden z numerów newslettera CNUE sprawom dotyczącym mediacji (np. z wywiadami z ekspertami, itd.)

Harmonogram:

- Luty/Marzec 2016: publikacja newslettera poświęconego wyłącznie mediacji, z wywiadami, itd.
- Marzec 2016 albo październik 2016: zorganizowanie lunch-debaty na temat mediacji